

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2019. gada 25. februārī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Aldis Laviņš, tiesneši Daiga Rezevska un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Administratīvās rajona
tiesas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu
(pieteikums Nr. 12/2019),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu izvērtēt Ministru kabineta
2017. gada 12. decembra noteikumu Nr. 724 „Noteikumi par Latvijas Zinātnes
padomes ekspertu kvalifikācijas kritērijiem, ekspertu komisiju izveidošanu un to
darbības organizēšanu” (turpmāk – Noteikumi Nr. 724) 3. punkta un Latvijas
Zinātnes padomes 2018. gada 15. janvāra lēmuma Nr. 19-1-1 “Latvijas Zinātnes
padomes eksperta tiesību piešķiršanas kārtība” (turpmāk – Kārtība) atbilstību
Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 64. pantam.

2. Noteikumu Nr. 724 3. punkts nosaka, ka katra šo noteikumu 2. punktā
minētā zinātniskās darbības rezultāta, kas tiek vērtēts, lemjot par eksperta tiesību
piešķiršanu, kvalitātes kritērijus attiecīgā zinātnes nozarē, šo kritēriju

izvērtēšanas un eksperta tiesību piešķiršanas kārtību nosaka Latvijas Zinātnes padome (turpmāk – Padome). Pamatojoties uz minēto Noteikumu Nr. 724 normu, Padome ir izdevusi Kārtību.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā tiesas pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.¹ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Pieteikumā ietverts prasījums izvērtēt Noteikumu Nr. 724 3. punkta un Kārtības atbilstību Satversmes 1. un 64. pantam.

4.1. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu atbilstību Satversmei. Tādējādi pieteikumā ietvertais prasījums izvērtēt Noteikumu Nr. 724 3. punkta atbilstību Satversmes 1. un 64. pantam ir piekritīgs Satversmes tiesai.

4.2. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka Kārtība pēc formas esot iekšējs normatīvais akts, taču tajā ietvertas pēc satura ārējas tiesību normas.

Normatīvs akts ir tiesību akts, kas satur tiesību normas – abstraktus vispārēji saistošus uzvedības priekšrakstus, kas attiecas uz nenoteiktu personu loku un ir piemērojami vairākkārt. Iekšējos normatīvos aktus publisko tiesību subjekts izdod, lai noteiktu savas vai sev padotas institūcijas iekšējās darbības kārtību vai izskaidrotu kāda ārēja normatīva akta piemērošanas kārtību, un šādi akti ir saistoši tikai pašam izdevējam, tā struktūrvienībām un darbiniekiem. Turpretim ārējie normatīvie akti ir saistoši abstraktam personu lokam, ar tiem tiek regulētas tiesiskās attiecības, piemēram, starp publisko tiesību subjektu no

vienas puses un privātpersonu no otras puses vai arī privātpersonu savstarpējās tiesiskās attiecības (*sk. Satversmes tiesas 2018. gada 15. novembra sprieduma lietā Nr. 2018-07-05 15.2. punktu*).

Kārtība nosaka priekšnoteikumus, lai privātpersona varētu iegūt publiski tiesisku (Padomes eksperta) statusu, kas nav iestādes darbinieka (ierēdņa) statuss. Kārtība noteic kritērijus Padomes eksperta statusa piešķiršanai. Pieteikumā norādīts, ka Kārtībai ir ārēja iedarbība un tā attiecas uz nenoteiktu personu loku – visiem zinātniekiem, kas kandidē uz Padomes eksperta tiesībām. Tādējādi Kārtība satur vispāršaistošas (ārējas) tiesību normas.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par citu normatīvo aktu atbilstību Satversmei. Tādējādi arī pieteikumā ietvertais prasījums izvērtēt Kārtības atbilstību Satversmes 1. un 64. pantam ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 9. punkts noteic, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu ir tiesai, izskatot civillietu, krimināllietu vai administratīvo lietu. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.¹ panta pirmās daļas 2. punktam pieteikums iesniedzams, ja tiesa, izskatot administratīvo lietu pirmajā instancē, uzskata, ka norma, ko ir piemērojusi iestāde vai kas tiesas procesā būtu jāpiemēro šajā lietā, neatbilst Satversmei.

Pieteikuma iesniedzējas izskatīšanā ir administratīvā lieta, kas ierosināta pēc personas pieteikuma par pienākuma uzlikšanu Padomei piešķirt viņai eksperta tiesības. Noteikumu Nr. 724 3. punkts un Kārtība ir piemērojami Pieteikuma iesniedzējas izskatāmajā lietā.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka Noteikumu Nr. 724 3. punkts un Kārtība neatbilst Satversmes 1. un 64. pantam. Zinātniskās darbības likuma 18. panta piektā daļa pilnvarojot tieši Ministru kabinetu noregulēt ekspertu kvalifikācijas kritērijus un pārējos ar ekspertu komisiju izveidošanu un darbību saistītos jautājumus. Ministru kabinets neesot tiesīgs no šādas likumdevēja izvēlētās kārtības atkāpties un pārpilnvarot Padomei ārējo normatīvo aktu

izdošanu. Tādēļ Pieteikuma iesniedzēja 2019. gada 25. janvārī nolēmusi iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā un apturēt tiesvedību lietā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot tam Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Vairāku aktu apstrīdēšana tiesas lēmumā saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.¹ panta ceturto daļu pieļaujama vienīgi tad, ja visus šos aktus nepieciešams piemērot vienas administratīvās lietas izskatīšanā. Tomēr Satversmes tiesa ir secinājusi, ka, ņemot vērā Satversmes tiesas procesa ekonomijas principu, atsevišķos gadījumos vairāku normu apstrīdēšana viena pieteikuma ietvaros ir pieļaujama arī tad, ja apstrīdētās normas ir savstarpēji cieši saistītas un to izskatīšana vienas lietas ietvaros veicinās lietas vispusīgu un ātru izskatīšanu (*sal. sk., piem., Satversmes tiesas 2015. gada 14. aprīļa lēmuma par lietas ierosināšanu lietā Nr. 2015-09-01 7. punktu*).

No pieteikumā ietvertā pamatojuma ir gūstams apstiprinājums, ka apstrīdētās normas ir savstarpēji cieši saistītas un ka to izskatīšana vienas lietas ietvaros veicinās lietas vispusīgu un ātru izskatīšanu. Tādēļ Pieteikuma iesniedzēja var iesniegt pieteikumu gan par Noteikumu Nr. 724 3. punkta, gan Kārtības atbilstību Satversmei.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot pārējās Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ pantā noteiktās prasības.

7. Tiesas pieteikumam jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ pantā noteiktajām prasībām.

Pieteikums ir formulēts motivēta lēmuma veidā, tajā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par Noteikumu Nr. 724 3. punkta un Kārtības neatbilstību Satversmes 1. un 64. pantam, kā arī pamatota Noteikumu Nr. 724 3. punkta un Kārtības nepieciešamība lietas izspriešanai.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Ministru kabineta 2017. gada 12. decembra noteikumu Nr. 724 „Noteikumi par Latvijas Zinātnes padomes ekspertu kvalifikācijas kritērijiem, ekspertu komisiju izveidošanu un to darbības organizēšanu” 3. punkta un Latvijas Zinātnes padomes 2018. gada 15. janvāra lēmuma Nr. 19-1-1 „Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību piešķiršanas kārtība” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 64. pantam” pēc Administratīvās rajona tiesas pieteikuma (pieteikums Nr. 12/2019).

2. Uzaicināt institūcijas, kas izdevušas apstrīdētos aktus, – Ministru kabinetu un Latvijas Zinātnes padomi – **līdz 2019. gada 25. aprīlim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstus ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš